

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
COLEGIUL DE CRIMINOLOGIE, ADMINISTRARE ȘI DREPT „VALERIU BUJOR”**

**CURRICULUM LA UNITATEA DE CURS
F.04.O.014 – CRIMINOLOGIE GENERALĂ**

**PROGRAM DE STUDII: 0421.1 – JURISPRUDENȚĂ
CALIFICAREA: 0421.1.3 – SPECIALIST/ SPECIALISTĂ ÎN CRIMINOLOGIE**

CHIȘINĂU, 2026

APROBAT:

La ședința Consiliului profesoral,
proces-verbal nr. _____ din _____

La ședința Catedrei de discipline juridice și criminologice,
proces-verbal nr. _____ din _____

COORDONAT:

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
Cojocaru Rodion, dr. în drept, profesor universitar, Director al Școlii Doctorale

AUTOR:

Bujor Valeriu, doctor în drept, profesor universitar.
Colegiul de Criminologie, Administrare și Drept „Valeriu Bujor”

RECENZENȚI:

Buga Larisa, doctor în drept, conferențiar universitar.
Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată

Cebotari Stanislav, doctor în psihologie.
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

I. PRELIMINARII

Criminologie generală este o disciplină socio-juridică prevăzută în planul de studii pentru specialitatea Jurisprudență, calificarea Specialist/ specialistă în jurisprudență.

Disciplina respectivă, propusă elevilor anului II este un curs introductiv în materie criminologică și asigură extinderea cunoștințelor și dezvoltarea unor aptitudini ale elevilor în domeniul de formare profesională ales.

Curriculumul unității de curs, reprezintă un program de activitate atât pentru profesor, cât și pentru studenți, fiind util și necesar procesului de predare – învățare – evaluare și oferă elevilor cunoștințe teoretice generale despre fenomenul infracțional. Cursul respectiv este o continuare logică a unităților de curs: Teoria generală a dreptului, Introducere în sociologie, Introducere în psihologie și se bazează pe cunoștințele acumulate de elevi referitor la esența dreptului, comportamentul juridic ilegal, esența și semnele delictului, componența juridică a delictului, răspunderea juridică, devianța socială și modalitățile acesteia, control social, personalitate și socializare, structura bio-psiho-socială a persoanei.

II. MOTIVAȚIA, UTILITATEA UNITĂȚII DE CURS PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Unitatea de curs *Criminologie generală* are menirea de a familiariza elevul cu noțiunile de bază ale teoriei criminologice și a pune baza metodologică necesară însușirii cursurilor speciale de criminologie, dar și aplicarea în practică a cunoștințelor despre crimă, criminal, victimă și prevenirea unor tipuri de infracțiuni.

Cunoștințele și aptitudinile formate vor fi utile în practică, indiferent de domeniul de activitate a absolventului, în condițiile când orice specialist jurist trebuie să dezvolte gândirea critică și să dispună de capacități de analiză criminologică și juridică.

Cursul are și scopul de a forma gândirea criminologică orientată, în primul rând spre realizarea măsurilor preventive în asigurarea securității criminologice și în activitățile anti-crimă.

Disciplina *Criminologie generală* formează:

- competențe analitice fundamentale;
- capacitate de evaluare criminologică aplicativă;
- gândire sistemică asupra fenomenului infracțional;
- capacitate de fundamentare a reacției sociale.

Disciplina asigură:

- nivel cognitiv: analiză și integrare;
- autonomie limitată (sub coordonare);
- aplicare în contexte cunoscute;
- fundamentare logică a intervenției criminologice.

Aceasta corespunde nivelului 4 CNC – specialist tehnic cu capacitate de analiză aplicativă.

III. COMPETENȚE PROFESIONALE (CP1-CP12) ȘI REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

Competențe profesionale:

CP 1. Analiza fenomenului infracțional

Capacitatea de a identifica, descrie și analiza crima și criminalitatea ca fenomen social distinct, utilizând concepte și indicatori criminologici.

CP 2. Aplicarea metodelor de cercetare criminologică

Capacitatea de a aplica metode elementare de analiză criminologică în investigarea fenomenului in-

fracțional.

CP 3. Interpretarea datelor statistico-criminologice

Capacitatea de a interpreta indicatori statistici ai criminalității și de a formula concluzii explicative privind dinamica și structura acesteia.

CP 4. Evaluarea factorilor și determinanților criminogeni

Capacitatea de a identifica, analiza și corela factorii sociali, economici, culturali și individuali implicați în determinismul criminogen.

CP 5. Analiza criminologică a personalității infractorului

Capacitatea de a caracteriza structura bio-psiho-socială a infractorului și de a identifica tipologii relevante.

CP 6. Elaborarea măsurilor de prevenire criminologică

Capacitatea de a formula măsuri preventive fundamentate științific, raportate la factorii criminogeni identificați.

CP 7. Aplicarea abordării victimologice

Capacitatea de a analiza vulnerabilitatea victimală și rolul victimei în mecanismul actului infracțional.

CP 8. Analiza mecanismului actului infracțional

Capacitatea de a reconstrui structura și dinamica comportamentului infracțional individual.

CP 9. Fundamentarea reacției sociale la criminalitate

Capacitatea de a evalua și argumenta proporționalitatea și eficiența reacției sociale (penale și criminologice).

CP 10. Contribuția la securitatea criminologică

Capacitatea de a integra analiza criminologică în perspectiva securității criminologice a persoanei, societății și statului.

CP 11. Colaborare interdisciplinară în analiza criminologică

Capacitatea de a integra perspective juridice, sociologice și psihologice în analiza fenomenului infracțional.

CP 12. Respectarea normelor etice și dezvoltarea profesională continuă

Capacitatea de a utiliza limbaj criminologic adecvat și de a manifesta responsabilitate profesională în analiza cazurilor.

La finalul disciplinei, elevul va fi capabil să:

1. *Cunoaștere și înțelegere:*

- definească noțiunile fundamentale ale criminologiei;
- explice esența socială a crimei și criminalității;
- descrie structura personalității infractorului;
- definească conceptele de victimă, vulnerabilitate victimală și determinism criminogen;
- explice mecanismul actului infracțional;
- distingă între reacția penală și reacția criminologică.

2. *Aplicare:*

- interpreteze date statistice privind criminalitatea;
- identifice factori criminogeni într-un caz concret;
- aplice analiza tipologică a infractorilor;
- analizeze situații victimogene;
- reconstruiască mecanismul unei fapte infracționale;
- formuleze măsuri preventive adecvate.

3. *Analiză și integrare:*

- coreleze interesul individual cu valoarea socială în explicarea crimei;
- construiască lanțuri deterministe coerente;
- evalueze proporționalitatea reacției sociale;
- argumenteze eficiența măsurilor preventive;
- integreze perspectiva securității criminologice în analiza cazurilor complexe.

Competențe profesionale – rezultatele învățării – probe de evaluare

Competența profesională (CP)	Rezultate ale învățării (RI)	Probe de evaluare
CP 1 Analiza fenomenului infracțional	RI 1.1 Definește noțiunea de crimă și criminalitate. RI 1.2 Analizează structura și dinamica criminalității. RI 1.3 Explică esența socială a crimei.	<ul style="list-style-type: none"> - Test teoretic. - Analiză statistică. - Studiu de caz (fenomen infracțional).
CP 2 Aplicarea metodelor de cercetare criminologică	RI 2.1 Identifică etapele cercetării criminologice. RI 2.2 Aplică metode simple de analiză asupra unui caz concret.	<ul style="list-style-type: none"> - Proiect de seminar. - Fișă de analiză. - Exercițiu aplicativ.
CP 3 Interpretarea datelor statistico-criminologice	RI 3.1 Interpretează indicatori statistici (rată, structură, dinamică). RI 3.2 Identifică manifestări ale criminalității latente.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiză grafică. - Test aplicativ. - Portofoliu statistic.
CP 4 Evaluarea factorilor criminogeni	RI 4.1 Distinge între cauză, condiție și factor. RI 4.2 Reconstruiește lanțul determinist al unei infracțiuni. RI 4.3 Corelează factori sociali cu forme de criminalitate.	<ul style="list-style-type: none"> - Studiu de caz complex. - Diagrama deterministă. - Examen (item analitic).
CP 5 Analiza personalității infractorului	RI 5.1 Caracterizează structura biopsiho-socială. RI 5.2 Aplică tipologia infractorilor. RI 5.3 Analizează orientările valorice ale infractorului.	<ul style="list-style-type: none"> - Profil criminologic. - Analiză tipologică. - Portofoliu de caz.
CP 6 Elaborarea măsurilor de prevenire criminologică	RI 6.1 Propune măsuri preventive adecvate. RI 6.2 Argumentează legătura dintre factorii criminogeni și prevenire.	<ul style="list-style-type: none"> - Mini-proiect preventiv. - Prezentare orală. - Examen (aplicație practică).
CP 7 Aplicarea abordării victimologice	RI 7.1 Identifică vulnerabilitatea victimală. RI 7.2 Analizează rolul victimei în mecanismul faptei.	<ul style="list-style-type: none"> - Studiu victimologic. - Fișă de evaluare a riscului victimal.
CP 8 Analiza mecanismului actului infracțional	RI 8.1 Reconstruiește structura comportamentului infracțional. RI 8.2 Identifică motivul și interesul. RI 8.3 Analizează interacțiunea factorilor interni și externi.	<ul style="list-style-type: none"> - Schema mecanismului infracțional. - Studiu de caz integrat. - Examen (item aplicativ).
CP 9 Fundamentarea reacției sociale la criminalitate	RI 9.1 Distinge reacția penală de cea criminologică. RI 9.2 Evaluează proporționalitatea reacției sociale. RI 9.3 Argumentează alternative	<ul style="list-style-type: none"> - Analiză comparativă. - Mini-proiect comunitar. - Examen (eseu argumentativ).

	preventive.	
CP 10 Contribuția la securitatea criminologică	RI 10.1 Definește securitatea criminologică. RI 10.2 Corelează prevenirea cu stabilitatea socială.	- Test teoretic. - Analiză conceptuală.
CP 11 Colaborare interdisciplinară	RI 11.1 Integrează perspective sociologice și psihologice. RI 11.2 Argumentează soluții prin abordare interdisciplinară.	- Activitate de grup. - Prezentare interdisciplinară.
CP 12 Respectarea normelor etice	RI 12.1 Utilizează limbaj criminologic adecvat. RI 12.2 Demonstrează responsabilitate profesională în analiză.	- Evaluare continuă. - Participare seminar. - Examen final.

IV. ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS

Semestrul	Numărul de ore				Forma de evaluare	Credite	Responsabil de disciplină
	Total	Teorie	Practică/ laborator	Studiu individual			
IV	60	25	20	15	Ex.	2	

V. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Nr.	Unități de învățare	Total ore	Teorie	Practică/ laborator	Studiu individual
1	Obiectul, funcțiile și domeniul criminologiei	8	4	2	2
2	Criminalitatea și cauzele ei	12	6	4	2
3	Studiul criminologic al infractorului și victimei	13	6	4	3
4	Criminalitatea primară, recidivistă și profesională	6	2	2	2
5	Criminalitatea de violență	6	2	2	2
6	Aspecte criminologice ale corupției	6	2	2	2
7	Criminalitatea organizată	9	3	4	2
	Total ore	60	25	20	15

VI. REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII PE UNITĂȚI DE CONȚINUT

Competențe/finalități	Unități de conținut
I. Obiectul, funcțiile și domeniul criminologiei	
1. Să definească noțiunea de criminologie. 2. Să delimiteze obiectul criminologiei de obiectul altor științe. 3. Să argumenteze necesitatea practică a criminologiei în activitatea anti-crimă. 4. Să descrie funcțiile criminologiei. 5. Să cunoască istoricul criminologiei autohtone.	1. Obiectul și scopul criminologiei; 2. Funcțiile criminologiei; 3. Domeniul criminologiei; 4. Activitatea criminologică.
II. Criminalitatea și cauzele ei	
1. Să definească noțiunile de crimă și criminalitate. 2. Să stabilească coraportul dintre noțiunea criminologică de crimă și cea juridico-penală de infracțiune.	1. Noțiunea de crimă și criminalitate; 2. Esența socială și manifestarea empirică (exterioră, obiectivă) a crimei și criminalității.

<ol style="list-style-type: none"> 3. Să argumenteze locul criminalității în sistemul devianței sociale. 4. Să cunoască și să aplice indicatorii statistici ai criminalității. 5. Să explice noțiunile fundamentale ale conceptului de cauzalitate criminologică. 6. Să cunoască și să explice structura comportamentului infracțional individual. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Criminalitatea în sistemul devianței sociale. 4. Indicatorii statistici ai crimei și criminalității. 5. Clasificarea criminologică a infracțiunilor. Tipuri de criminalitate. 6. Cauzalitatea în criminologie. 7. Comportamentul infracțional individual.
III. Studiul criminologic al infractorului și victimei	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să definească noțiunea de persoană criminală. 2. Să cunoască elementele de structură a criminalului. 3. Să identifice coraportul dintre orientările valorice ale criminalului și gradul pericolului social al persoanei. 4. Să descrie modelele de formare a infractorului. 5. Să explice semnificația noțiunilor de bază a victimologiei. 6. Să descrie coraportul dintre infractor și victimă. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și caracterizarea generală a personalității infractorului. 2. Structura personalității infractorului. Elementul biologic și social în structura personalității infractorului. 3. Modele de formare a personalității infractorului. 4. Tipologia și clasificarea infractorilor. 5. Noțiunile de bază ale victimologiei: victimă, vulnerabilitate victimală, victimitate, victimizare, situație victimogenă. 6. Clasificarea și tipologia victimelor.
IV. Criminalitatea primară, recidivistă și profesională	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să definească noțiunile de criminalitate primară, recidiviste și profesionale. 2. Să distingă raportul dintre criminalitatea primară, recidivistă și profesională. 3. Să cunoască în ce constă pericolul social al criminalității profesionale și recidiviste. 4. Să determine cauzele criminalității recidiviste și profesionale. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și caracteristicile criminalității primare. 2. Noțiunea și caracteristicile criminalității recidiviste. 3. Noțiunea și caracteristicile criminalității profesionale (de meserie).
V. Criminalitatea de violență	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să definească noțiunea de violență criminală. 2. Să cunoască și să descrie caracteristicile violenței criminale. 3. Să distingă manifestările violenței criminale. 4. Să descrie coraportul infractor violent – victimă a violenței. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea, esența și caracteristicile violenței. Manifestări ale violenței criminale. 2. Pericolul social și urmările violenței. 3. Cauzele violenței criminale. 4. Criminalul de tip violent. 5. Victima infracțiunilor de violență.
VI. Corupția, abordare criminologică	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să definească conceptul de corupție. 2. Să identifice manifestările corupției. 3. Să descrie în ce constă pericolul social al corupției. 4. Să distingă noțiunile de „corupție” și „criminalitatea gulerelor albe”. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea, esența și caracteristicile corupției. 2. Manifestările corupției în societatea contemporană. 3. Pericolul social și urmările corupției. 4. Determinantele corupției. 5. Corupția și criminalitatea „gulerelor albe”.
VII. Criminalitatea organizată	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Să definească conceptul de crimă organizată ca fenomen social. 2. Să argumenteze în ce constă pericolul social al criminalității organizate pentru societatea moldovenească. 3. Să cunoască strategiile de combatere a crimei organizate. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Esența și caracteristicile criminalității organizate. 2. Pericolul social al criminalității organizate. 3. Manifestări ale criminalității organizate. 4. Determinantele criminalității organizate.

VII. STRATEGII DIDACTICE

7.1. Strategii de predare

1. *Strategia expozitiv-interactivă.*

Scop: Formarea fundamentului conceptual.

Metode utilizate:

- Prelegere dialogată.
- Explicație sistemică.
- Exemplificare aplicativă.
- Întrebări problematizante.

Aplicare: Temele 1, 3, 9.

2. *Strategia problematizării.*

Scop: Dezvoltarea gândirii criminologice critice.

Metode:

- Întrebări deschise.
- Situații-problemă.
- Dileme criminologice. Exemplu: „Este pedeapsa privativă de libertate cea mai eficientă reacție socială?”.

Aplicare: Temele 10, 4.

3. *Strategia studiului de caz.*

Scop: Aplicarea teoriei la situații concrete.

Etape:

- Prezentarea cazului.
- Identificarea problemelor.
- Analiza deterministă.
- Formularea concluziilor.

Aplicare: Temele 6, 7, 8.

4. *Strategia analizei sistemice.*

Scop: Formarea viziunii integrative asupra fenomenului infracțional.

Instrumente:

- Scheme logice.
- Diagrame cauzale.
- Modelarea mecanismului faptei.

Aplicare: Temele 8 și 9.

7.2. Strategii de învățare

1. *Învățare prin descoperire ghidată.*

Elevii identifică: factorii criminogeni; tipologia infractorului; vulnerabilitatea victimală.

2. *Învățare colaborativă.*

Forme: lucru în grup, dezbateri, proiect preventiv

Dezvoltă: CP 6, CP 11.

3. *Învățare prin reflecție critică.*

Elevul: evaluează proporționalitatea reacției sociale; analizează conflictul interes–valoare; formulează concluzii argumentate.

7.3. Strategii de formare a competențelor

Pentru CP 1-CP 4 (Analitice).

- Analiza statistică.
- Diagrame deterministe.
- Studiu comparativ.

Pentru CP 5-CP 8 (Aplicative).

- Profil criminologic.
- Reconstrucția mecanismului faptei.
- Analiză victimologică.

Pentru CP 9-CP 10 (Integrative).

- Mini-proiect preventiv.
- Analiza proporționalității reacției.
- Discuție privind securitatea criminologică.

Pentru CP 12 (Etice).

- Analiză responsabilă a cazurilor.
- Utilizarea limbajului profesional.
- Evitarea stigmatizării.

7.4. Strategii de integrare practică

- Corelarea cu practica profesională.
- Analiza fenomenelor criminogene reale.
- Simulări de analiză criminologică.
- Aplicarea conceptului de securitate criminologică.

7.5. Activitatea individuală a studenților (studiul individual)

Cerințele și recomandările vizând organizarea studiului individual de către elevi se regăsesc în *Regulamentul privind organizarea lucrului individual al elevului*.

Studiul individual realizat de elevi la disciplina *Criminologie generală*, va constitui 30 de ore, din ele 15 ore – activități ghidate de profesor. Această activitate presupune: pregătirea pentru orele lecții practice prin repetarea materialului audiat (și conspectat) în cadrul prelegerilor; lucrul suplimentar cu cartea (conspectarea materialului recomandat prin expunerea rezumativă a materialului din manuale, monografii, articole științifice); răspunsul în scris la subiectele pentru autoevaluare din manuale și note de curs; redarea grafică a materialului (întocmirea schemelor logice); rezolvarea de spețe. De asemenea, elevul va realiza și alte activități îndreptate spre aprofundarea cunoștințelor de bază la unele teme, prin elaborarea de referate și eseuri, rapoarte și comunicări pentru conferințe și mese rotunde; rezolvarea de spețe (studiu de caz); întocmirea glosarului (mic dicționar) de termeni la disciplina dată, realizarea de proiecte etc.

Rezultatele activității individuale sunt acumulate în *Portofoliul elevului* la disciplină Introducere în criminologie, care trebuie să conțină toate sarcinile realizate la fiecare temă și rezultatele studiului individual ghidat de profesor.

Punctajul prevăzut pentru lucrul individual al elevului, ghidat de profesor, este arătat în paranteze și reflectă timpul estimat pentru realizarea diferitor sarcini. Profesorul evaluează lucrul realizat de elev în cadrul orelor de seminare, laborator, lecții practice sau în cadrul evaluărilor curente.

Tematica referatelor (eseurilor)

1. Istoricul criminologiei moldovenești.
2. Importanța criminologiei în combaterea și prevenirea criminalității.
3. Activitatea criminologică practică.
4. Profesia de criminolog.
5. Prevenirea violenței în familie.
6. Prevenirea violenței în instituțiile de învățământ.
7. Prevenirea infracțiunilor contra proprietății.
8. Criminalitatea minorilor.
9. Minorul ca infractor și victimă.
10. Recidiva criminală.
11. Criminalitatea organizată în Republica Moldova.
12. Genotipul omului și comportamentul criminal.
13. Noi tipuri de criminalitate în epoca contemporană.
14. Factorii sociali ai criminalității.
15. Victimele infracțiunilor de furt.
16. Victima violenței.
17. Victima escrocheriei.
18. Corupția politică.
19. Practici internaționale de combatere a corupției.
20. Corupția în instituțiile de învățământ.
21. Combaterea corupției în Republica Moldova.

7.6. Alte forme de lucru individual ghidat de profesor

Sarcini pentru studiul individual ghidat de profesor la temele:

Tema 1. Obiectul, funcțiile și domeniul criminologiei

1. De selectat din dicționare și manuale 3 definiții ale criminologiei, de analizat și de formulat propria definiție (2-4 puncte).
2. De descris funcțiile criminologiei și de arătat raportul acestora cu modalitățile activității criminologice. (3-5 puncte).

Tema 2. Criminalitatea și cauzele ei

1. De selectat din manuale și dicționare 4 definiții ale crimei, de analizat și de formulat o definiție proprie a crimei ca fenomen social (2-4 puncte).
2. De explicat prin ce se caracterizează pericolul social al criminalității (2-3 puncte).
3. De întocmit un mic dicționar (glosar) din cel puțin 10 noțiuni la tema dată (1-3 puncte).

Tema 3. Studiul criminologic al infractorului și victimei

1. De selectat din manuale și dicționare 4 definiții ale criminalului, de analizat și de formulat propria definiție a personalității criminale (2-5 puncte).
2. Explicați rolul victimei în mecanismul infracțiunii (2-3 puncte).
3. De întocmit un mic dicționar (glosar) din cel puțin 10 noțiuni la tema dată (1-3 puncte).

Tema 4. Criminalitatea primară, recidivistă și profesională

1. Accesați unul din site-ul: Ministerului de Interne, Procuraturii Generale; Departamentului Național de Statistică, Agenției naționale a Penitenciarelor și selectați date referitor la criminalitatea în Republica Moldova. În baza acestor date arătați nivelul, structura și dinamica criminalității, din ultimii 5 (cinci) ani (3-4 puncte).
2. De explicat noțiunea – criminalitatea latentă și de exemplificat în baza datelor statistice selectate (2-4 puncte).

Tema 5. Criminalitatea de violență

1. Separați din totalul datelor statistice selectate la tema 4 cele ce se referă la manifestările violenței criminale.
2. Descrieți principalele caracteristici ale violenței.

Tema 6. Corupția

1. Exemplificați din publicațiile mass-media manifestări ale corupției în Republica Moldova.
2. Ce metode de luptă cu corupția vedeți eficiente din practica altor țări.

Tema 7. Criminalitatea organizată

1. Din literatura de specialitate de selectat 3 definiții a criminalității organizate, de analizat și de formulat propria definiție a crimei organizate. De descris semnele criminalității organizate (4-5 puncte).

7.7. Strategia de evaluare a însușitei la disciplină

Forme de evaluare:

- evaluare formativă (întrebări orale, fișe de lucru, analiza studiilor de caz, participare activă);
- evaluare sumativă (periodică și finală), folosite sub formă îmbinată.

Tehnici de evaluare: chestionare, lucrări scrise, rapoarte și teste.

Sistemul de evaluare a rezultatelor obținute de elevi prin studierea cursului include participarea studenților la dezbateri în cadrul orelor de practice, elaborarea de referate, eseu, note informative pe anumite probleme ale conținutului tematic și prezentarea acestora, prezentarea lucrului individual.

Evaluări sumative periodice (testări curente) – 2 (două), indicate în planul tematic.

Evaluarea sumativă finală se desfășoară sub forma unui examen (în formă scrisă, oral sau combinat. Biletul (testul) de examinare va cuprinde două-trei subiecte, reieșind din obiectivele generale ale disciplinei și, în special, din obiectivele de referință.

Ponderea notei de la examen constituie 40% din nota finală.

Precondiții de admitere la evaluarea sumativă finală:

a. *Frecvența la prelegeri* – se punctează cu 1 (unu) punct pentru o oră de prelegeri. Elevul care a lipsit mai mult de 40% din numărul de ore pentru prelegeri, nu va fi admis la evaluarea finală, dacă acestea nu au fost recuperate în modul stabilit.

b. *Frecvența la lecții practice* – se punctează cu 1 (unu) punct pentru o oră de lecție practică. Simpla (pasivă) prezență a elevului la ore presupune realizarea activităților ce țin de pregătirea de sine stătătoare a studentului către aceste forme de activitate în auditoriu.

Elevul va fi admis la evaluarea finală dacă a frecventat și/sau a recuperat integral orele de lecții practice.

c. *Realizarea studiului individual* se evaluează (ca volum – în ore) și se apreciază (ca calitate, cu notă de la 10 la 1). Nota pentru lucrul individual ghidat de profesor, în afară de evaluare ca volum (în ore), va fi apreciată cu notă, care va avea coeficientul 0,2 din nota medie la reușita curentă.

d. *Studentul are notă pozitivă pentru reușita curentă și lucrul individual ghidat de profesor.* Media la reușita curentă (*nota semestrială*) este constituită din:

- 1) nota medie de la seminare și/sau lecții practice (coeficientul – 0,3);
- 2) nota medie de la evaluarea (evaluările) periodice (coeficientul – 0,5);
- 3) nota pentru studiul individual, nominalizat în punctul c) – va avea ponderea de 0,2 în nota semestrială.

Ponderea mediei semestriale, în nota generală a unității de curs Introducere în criminologie, constituie 0,6.

7.8. Evaluarea produselor vizând lucrul individual al elevului

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> - Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. - Elaborarea și structura proiectului – acuratețea, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. - Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a. - Creativitatea – gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
2.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> - Corespunderea conținutului referatului temei. - Adecvarea la conținutul surselor primare. - Coerența și logica expunerii. - Utilizarea dovezilor din sursele consultate. - Gradul de originalitate și de noutate. - Modul de structurare a lucrării. - Surse de documentare.
3.	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none"> - Expune tematica lucrării în cauză. - Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. - Expunerea orală este concisă și structurată logic. - Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. - Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
4.	Prezentarea grafică	<ul style="list-style-type: none"> - Setarea datelor sursă în baza cărora se construiește diagrama (tabelul). - Selectarea tipului și subtipului diagramei (tabelului) pentru a prezenta vizual datele sursă. - Adăugarea elementelor complementare, care facilitează citirea și înțelegerea diagramei sau tabelului (denumirile de axe, titlul diagramei, unitățile de măsură, etc.) și contribuie la explicitatea datelor, reprezentate grafic. - Corectitudinea utilizării datelor grafice în aplicații externe.
5.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> - Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. - Calitatea și corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. - Corectitudinea lingvistică a formulărilor. - Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. - Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. - Logica sumarului. - Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate. - Aprecierea critică, judecata personală a elevului.

7.9. Subiectele pentru evaluarea finală (examen)

1. Definiția criminologiei.
2. Obiectul și scopul criminologiei.
3. Domeniul criminologiei.
4. Funcțiile criminologiei.
5. Activitatea criminologică.
6. Noțiunea criminologică de crimă.
7. Noțiunea de criminalitate.
8. Cum se manifestă în realitatea obiectivă criminalitatea?
9. Care este esența fenomenului crimă (criminalității)?

10. Care este coraportul dintre noțiunea criminologică de crimă și juridico-penală de infracțiune?
11. Rolul statisticii criminologice în descrierea și cunoașterea criminalității.
12. Ce este nivelul criminalității și care indici statistici îl caracterizează?
13. Noțiunea și calculul coeficientului criminalității.
14. Noțiunea și calculul coeficientului activității criminale a populației.
15. Noțiunea și calculul coeficientului victimizării populației.
16. Structura criminalității și modul de calcul al acesteia.
17. Dinamica criminalității și modalitățile de determinare.
18. Criminalitatea și devianțele sociale.
19. Conceptul de personalitate a infractorului.
20. În ce constă elementul biologic al personalității criminalului?
21. Ce înțelegem prin elementul social al personalității criminalului? Care sunt nivelurile de influențare socială a personalității criminalului?
22. Alienarea ca model de formare a personalității criminalului.
23. În ce constă inadaptația socială și rolul ei în formarea personalității criminalului?
24. Dezvăluți conceptul de frustrare și influența ei asupra personalității criminalului?
25. Ce știți despre învățare ca model de formare a personalității criminalului?
26. Numiți tipurile de infractori după gradul de stabilitate a motivației infracționale. Ce clasificări ale infractorilor cunoașteți?
27. Prin ce se manifestă orientarea antisocială a infractorului?
28. Ce înțelegem prin mecanismul actului infracțional individual?
29. Ce studiază victimologia criminologică și care este importanța practică a acesteia?
30. Explicați noțiunile de victimă, vulnerabilitate victimală, victimitate (arătați care sunt factorii personali și situaționali), victimizare, nivel de victimizare.
31. Victima în mecanismul actului infracțional.
32. Criminalitatea primară și recidivistă.
33. Criminalitatea de violență.
34. Criminalitatea organizată.
35. Cauzele criminalității.

7.10. Structura evaluării finale (40%)

Examen scris – 120 minute.

Structură:

Subiect I – Teoretic (30%)

(1 întrebare conceptuală amplă)

Exemplu: Explicați determinismul criminogen și legitățile fenomenului crimă.

Subiect II – Analiză aplicativă (30%)

Studiu de caz scurt: Identificați factorii criminogeni și reconstruiți mecanismul faptei.

Subiect III – Eseu argumentativ (40%)

Tema: Evaluați proporționalitatea reacției sociale într-o situație concretă și formulați alternative preventive.

Barem de notare:

Criteria	Punctaj
Corectitudine conceptuală	25%
Capacitate analitică	25%
Aplicare practică	25%

Coerență și argumentare	15%
Limbaj profesional	10%

7.11. Nivel minim de performanță (nota 5)

Elevul trebuie să:

- definească conceptele fundamentale;
- explice mecanismul unei infracțiuni simple;
- identifice factori criminogeni de bază;
- formuleze măsuri preventive generale;
- utilizeze limbaj adecvat.

7.12. Nivel excelent (nota 10)

Elevul:

- realizează analiză sistemică integrată;
- construiește lanț determinist coerent;
- fundamentează proporțional reacția socială;
- formulează model preventiv argumentat științific.

VIII. RESURSE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR (VOR FI PRECIZATE)

Nr. crt.	Denumirea sursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată resursa
1.	Bujor V., Bejan O. <i>Curs elementar de criminologie</i> . Chișinău, 2016. 129 p.	
2.	Bejan O. <i>Crâmpoie de criminologie specială</i> . Chișinău; CEP USM, 2020. 95 p.	
3.	Ciobanu Ig. <i>Criminologie</i> . USM, Tipografia Centrală, Chișinău, 2011. 560 p.	
4.	Bujor V., Bejan O. <i>Elemente de statistică criminologică</i> . Chișinău, 2015. 104 p.	
5.	Bejan O. <i>Dicționar de criminologie</i> . Chișinău, 2021. 329 p.	
6.	Бужор В. <i>Основы криминологии и предупреждения преступлений</i> . Измаил, 2005. 84 с	
7.	Articol...Materialele conferinței științifice OMUL, CRIMINOLOGIA, ȘTIINȚA	
8.	Articol Bejan Istorical...	